บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยนี้เพื่อปรับปรุงและพัฒนารูปแบบของกวาวเครือขาวที่เหมาะสม สำหรับใช้คุมกำเนิดนกพิราบ แบ่งงานวิจัยออกเป็นหลายตอน คือ ตอนแรกวิจัยพบว่า นกพิราบเลือก กินอาหารสูตรที่ 7, 9 และ 10 มากที่สุด จากทั้งหมด 10 สูตร (สูตรอาหารผสมกวาวเครือขาว) ต่อ มาใต้พบว่า เฉพาะอาหารสูตรที่ 10 เท่านั้นที่สามารถออกฤทธิ์กล้ายเอสโตรเจนในลูกนกพิราบใต้ เมื่อ เปรียบเทียบกับอาหารสูตรที่ 1 เมื่อนำอาหารสูตรที่ 1 และ 10 ไปทดลองให้นกพิราบที่เข้าคู่กันกิน สัปดาห์ละ 3 วัน ติดต่อกันเป็นเวลา 16 สัปดาห์ ปรากฏว่าอาหารสูตรที่ 1 เท่านั้นที่คุมกำเนิดนก พิราบใต้ 100% โดยยับยั้งพฤติกรรมการเกี่ยวพาราศี พฤติกรรมการผสมพันธุ์ และยับยั้งการเจริญของ อัณฑะในนกพิราบตัวผู้ และสามารถยับยั้งการออกใช่ โดยการไปยับยั้งการเจริญของฟอลลิเกิลที่รังใช่ และยับยั้งการตกใช่ในนกพิราบตัวเมีย นอกจากนี้ยังได้นำน้ำผสมผงกวาว 2 กรัม% ที่ออกฤทธิ์กล้าย เอสโตรเจนได้ไปทดลองให้นกพิราบที่เข้าคู่กันแล้วกินสัปดาห์ละ 3 วัน ติดต่อกันเป็นเวลา 16 สัปดาห์ ปรากฏว่า น้ำผสมผงกวาวไม่สามารถคุมกำเนิดนกพิราบได้ เมื่อนำอาหารสูตรที่ 1 ไปทดลองให้นก พิราบที่ท้องสนามหลวงกิน ปรากฏว่านกพิราบกินอาหารสูตรที่ 1 เหมือนกับอาหารปกติและรากาสูตร อาหารที่ 1 ประมาณ 20 บาทค่อกิโลกรัม

จากการวิจัยนี้สรุปได้ว่า สูตรอาหารที่เหมาะสมในการใช้คุมกำเนิดนกพิราบทั้ง 2 เพศ คือ ปลายข้าวสุกคลุกผงปุ่นแห้งจากหัวกวาวเครือขาวตากแห้ง (อาหารสูตรที่ 1) เนื่องจากทำได้ง่าย ให้ผล คุมกำเนิคดี ใช้ง่ายและรากาไม่แพง

Abstract

The aim of this project was to improve and develop the suitable mean of <u>Pueraria mirifica</u> (PM) for pigeon birth control. The project was divided into many parts. Firstly, it was found that the pigeons chose pigeon food formula 7, 9 and 10 more than other formulas (10 food formulas mixed with PM were tested). But only pigeon food formula 10 pronounced the estrogen-like activity in the immature pigeon when compared with the pigeon food formula 1. When pigeon food formula 1 and 10 were fed to the paired pigeon 3 days a week for 16 consecutive weeks, it was found that only pigeon food formula 1 could completely control pigeon birth (100%) by inhibition of courtship behavior, mating behavior and testicular development in the male pigeons and could inhibit egg laying by inhibition of follicular development and ovulation in the female pigeons. Moreover, water mixed with dried PM tuber powder 2 g% which pronounced estrogen-like activity was also fed to the paired pigeons 3 days a week for 16 consecutive weeks and the result showed that water mixed with PM could not control the pigeon birth. When pigeon food formula 1 was tested to the pigeons at Sanam Luang for food preference, it was found that the pigeons still preferred to eat pigeon food formula 1 like the normal pigeon food. And the cost of pigeon food formular 1 was about 20 baht/kg.

It was concluded that the suitable mean of PM for pigeon birth control was the dried cooked cut rice mixed with dried PM tuber powder (pigeon food formula 1) because it was very easy to prepare, effective, easy to use and non-expensive.